

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2011. február 4. (08.02)
(OR. en)**

6007/11

**Intézményközi referenciaszám:
2011/0023 (COD)**

**GENVAL 5
AVIATION 15
DATAPROTECT 6**

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság
Dátum:	2011. február 3.
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) felhasználásáról a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében

A delegációk mellékelten kézhez kapják a Bizottság – Pierre de BOISSIEU, az Európai Unió Tanácsának főtitkára részére Jordi AYET PUIGARNAU igazgató kísérőlevelével – előterjesztett javaslatát.

Melléklet: COM(2011) 32 végleges

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.2.2.
COM(2011) 32 végleges

2011/0023 (COD)

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

**az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) felhasználásáról a terrorista
bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és
büntetőeljárás alá vonása érdekében**

{SEC(2011) 132 végleges}
{SEC(2011) 133 végleges}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat okai és céljai

Az elmúlt évtizedben mind az EU-ban, mind pedig a világ más tájain emelkedett a súlyos és a szervezett formában elkövetett bűncselekmények száma, ideértve az ember¹- és kábítószer-kereskedelmet² is. A bűnügyi és büntetőjogi forrásgyűjtemény szerint 2007-ben az EU tagállamaiban 100 000 lakosra közel 14 000 bűncselekmény jutott (Olaszország és Portugália kivételével, amely országok tekintetében nem álltak rendelkezésre adatok), a svédországi 14 465 bűncselekménytől a ciprusi 958 bűncselekményig. Az Europol által készített, a 2009. évi EU-beli szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékelése (OCTA 2009) hangsúlyozza, hogy a legtöbb szervezett bűnözésnek a részét képezi olyan nemzetközi utazás, amelynek tipikusan embereknek, kábítószernek vagy más tiltott áruknak az EU területére történő becsempészése a célja.

Ugyanakkor a terroristák és a terrorista szervezetek megtalálhatók az EU határain belül és kívül is. Az Egyesült Államokban 2001-ben elkövetett terrortámadások, az Egyesült Királyságból az Egyesült Államokba tartó bizonyos repülőgépek felrobbantására irányuló, 2006. augusztusi sikertelen terrortámadás, valamint az Amszterdamból Detroitba tartó repülőgépjáratok egyikének fedélzetén 2009 decemberében megkísérelt terrortámadás rámutatott arra, hogy a terroristák képesek bármely országban támadást intézni nemzetközi repülőgépjáratok ellen. Bár 2009 során csökkent az Európai Unióban a terrorizmus, a terrorizmus helyzetéről és alakulásáról szóló 2010. évi Europol jelentés szerint, a terrorizmus fenyegetése valós és komoly marad. A legtöbb terrorista bűncselekmény transznacionális jellegű³ és, többek között az EU területén kívül található kiképzőtáborokba irányuló, nemzetközi utazással jár, ami szükségessé teszi a bűnüldöző hatóságok közötti fokozottabb együttműködést.

A súlyos bűncselekmények és terrorista bűncselekmények az áldozatok súlyos sérelmével járnak, komoly mértékű gazdasági kárt okoznak és aláássák azt a biztonságérzetet, amely nélkül a személyek nem képesek hatékonyan gyakorolni a szabadságjogaikat és egyéni jogaikat.

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által 2009-ben megjelentetett tanulmány⁴ becslése szerint, az emberkereskedelem következtében a jogos összegnél alacsonyabb bérkifizetéshez kapcsolódó kényszerítés költsége 2007-ben az iparosodott társadalmakban 2 508 368 218 USA-dollár volt, az egész világra vetítve pedig ez az összeg 19 598 020 343 USA-dollárt tett ki.

A Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja által kiadott 2010. évi éves jelentés az európai kábítószer-probléma helyzetéről kiemeli a kábítószer-probléma

¹ Az Europol „EU Organised Crime Threat Assessment 2009” (A 2009. évi EU-beli szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékelése) című dokumentuma.

² Eurostat 36/2009.

³ Az Europol „EU Terrorism Situation and Trend Report 2010” (A terrorizmus helyzete az EU-ban – 2010-es előrejelzési jelentés) című dokumentuma.

⁴ A kényszmunkát végző dolgozók kényszerítése költségeinek mérése - Vinogradova, De Cock, Belser.

globális jellegét és az ezzel járó növekvő súlyos károkat. A társadalmi fejlődés aláhúzásával és a korrupció valamint a szervezett bűnözés táplálásával ez valós fenyegetést jelent az Európai Unió számára. Az Európai Unióban körülbelül 1000 ember veszti az életét évente kokainnal összefüggő halálesetekben. Az ópiáhasználók száma Európában az óvatos becslések szerint is 1,35 millió fő. Ami a kábítószeres gazdasági és társadalmi hatásait illeti, 2008-ban 22 tagállam a tiltott kábítószeres tekintetében 4,2 milliárd eurós összkiadásról számolt be.

Az Egyesült Királyság belügyminisztériumának egy másik tanulmánya⁵ felmérte a bűncselekményekkel kapcsolatos megelőzési költségeket, mint például a védekezéshez kapcsolódó kiadások, a bűncselekmények következtében fennálló költségeket, mint például az áldozatra gyakorolt fizikai és érzelmi hatás, valamint az eltulajdonított vagyontárgy értéke, továbbá a bűncselekményre való reagálás költségeit, beleértve a büntető igazságszolgáltatás költségeit. 2003-ban a felmért költségek összege 36 166 000 000 fontot tett ki.

Mindeközben minden öt európai közül négy erősebb EU-szintű cselekvést vár el a szervezett bűnözéssel és a terrorizmussal szemben⁶.

A súlyos bűncselekmények és a terrorizmus általi fenyegetésre, valamint a Schengeni Egyezmény alapján eltörölt belső határellenőrzésre adott válaszként, az EU intézkedéseket fogadott el a személyes adatok bűnüldöző és egyéb hatóságok közötti gyűjtése és cseréje terén. Bár ezek az intézkedések hasznosnak bizonyultak, a már gyanús személyekre vonatkozó adatokra összpontosítanak, azaz azokra a személyekre, akik már „ismertek” a bűnüldöző hatóságok számára. Ilyen intézkedések például a Schengeni Információs Rendszer (SIS)⁷, a második generációs Schengeni Információs Rendszer (SIS II)⁸, a Vízuminformációs Rendszer (VIS)⁹ és a tervezett határregisztrációs rendszer.

A Bizottság az információk a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségben való kezeléséről szóló áttekintésében¹⁰ elemezte ezeket az intézkedéseket, és rámutatott arra, hogy fokozott együttműködésre van szükség a bűnüldöző hatóságok között a tagállamokból induló vagy oda érkező nemzetközi repülőgépjáratok utasai tekintetében, beleértve ezen utasok utas-nyilvántartási adatállományának (PNR) a bűnüldözés céljaira történő szisztematikusabb használatát. „A stockholmi program – A polgárokat szolgáló és védő, nyitott és biztonságos Európa”¹¹ című dokumentum szintén felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatot a PNR-adatoknak a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében történő használatára.

A PNR-adatok az utasok által szolgáltatott ellenőrizetlen információk, amelyeket a fuvarozók helyfoglalási és járatindítási rendszerei gyűjtenek össze és tárolnak, a saját kereskedelmi érdekeikre tekintettel. A fogalom több különböző típusú információt takar, például az utazás időpontját és útvonalát, a repülőjegyre vonatkozó információkat, az elérhetőséget, a

⁵ Az egyének és háztartások elleni bűncselekmények gazdasági és társadalmi költségei, 2003/04.

⁶ 71. Standard Eurobarométer felmérés, a melléklet 149. oldala.

⁷ A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (HL L 239., 2000.9.22., 19. o.).
⁸ 1987/2006/EK rendelet, 2007/533/IB határozat, 1986/2006/EK rendelet.

⁹ 2004/512/EK tanácsi határozat, 767/2008/EK rendelet, 2008/633/IB tanácsi határozat. Lásd még a terrorizmus elleni küzdelemről szóló nyilatkozatot, Európai Tanács, 2004.3.25.

¹⁰ COM(2010) 385,

¹¹ 17024/09. sz. tanácsi dokumentum, 2009.12.2.

járatfoglalást intéző utazási irodával és a használt fizetési móddal kapcsolatos információkat, az ülőhely számát és a poggyással kapcsolatos információkat.

A bűnüldöző hatóságok a PNR-adatokat sokféle módon használhatják fel:

visszaható: az adatok bűncselekmény utáni kivizsgálásnál, büntetőeljárás alá vonásnál, hálózatok leleplezésénél történő felhasználása. Annak érdekében, hogy a bűnüldöző hatóságok kellőképpen régi eseményeket is vizsgálhassanak, a bűnüldöző hatóságok számára arányos adatmegőrzési időt kell biztosítani.

valós idejű: az adatok bűncselekmények megelőzése céljából, bűncselekmény elkövetése előtt vagy elkövetése miatt, bizonyos személyek ellenőrzésére vagy letartóztatására történő felhasználása az utasok megérkezése vagy elutazása előtt. Ilyen esetekben a PNR-adatok ahhoz szükségesek, hogy korábban „ismeretlen” gyanúsítottak azonosítása érdekében előre meghatározott értékelési kritériumokkal, ezenkívül általában a körözött személyeket és tárgyakat tartalmazó különböző adatbázisokkal vessék össze őket.

előreható: az adatok olyan értékelési kritériumok elemzése és létrehozatala céljából történő felhasználása, amelyek később az utasok érkezés előtti és elutazás előtti értékelése során használhatók fel. Annak érdekében, hogy a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása céljából elvégezhető legyen az adatok relevanciájának ilyen jellegű elemzése, fontos, hogy a bűnüldöző hatóságok arányos ideig megőrizhessék az adatokat.

A nemzetközi légi járatok PNR-adatainak szisztematikusabb összegyűjtése, használata és megőrzése szigorú adatvédelmi garanciák alkalmazása mellett erősítené a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzését, felderítését, nyomozását és megbüntetését, és – az alábbi részletes indokok folytán – szükséges a biztonságot érintő fenyegetésekre adandó válaszként, és az általuk okozott kár csökkentése érdekében.

A PNR-adatok használatára jelenleg nincs uniós szintű szabályozás. Bár a mai napig csak néhány tagállam vezetett be PNR-rendszert, a legtöbb tagállam nem szisztematikus módon vagy a rendőrség illetve a más hatóságok számára biztosított általános hatáskör alapján használja a PNR-adatokat a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és megbüntetése érdekében. Az Unión belül az Egyesült Királyságnak már van PNR-rendszere, míg Franciaország, Dánia, Belgium, Svédország és Hollandia már vagy elfogadta a vonatkozó jogszabályt, vagy jelenleg vizsgálja a PNR-adatok használatát. Számos további tagállam vizsgálja a PNR-rendszer bevezetésének lehetőségét. Az említett nemzeti rendszerek sok szempontból eltérnek, többek között a rendszer rendeltetése, az adatmegőrzés időtartama, a rendszer felépítése, a földrajzi kiterjedés és az ellenőrzés alá vont közlekedési módok tekintetében. Az is nagyon valószínű, hogy miután az adott tagállamokban elfogadják a PNR-adatok használatára vonatkozó teljes szabályozási keretet, eltérőek lesznek az adatvédelemre és az adatátvitel biztonságát szolgáló intézkedésekre vonatkozó szabályok. Ennek következtében akár 27 jelentősen eltérő rendszer is létrejöhet. Ez a személyes adatok Unión belüli eltérő szintű védelmével, biztonsági hiányosságokkal, költségnövekedéssel és a légi fuvarozók, valamint az utasok számára jogbizonytalansággal járna.

Ezért a javaslat azt célozza, hogy összehangolja azokat a tagállami rendelkezéseket, amelyek egy harmadik ország és legalább egy tagállam között légi járatot üzemeltető légi fuvarozókat arra kötelezik, hogy a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése,

felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében a PNR-adatokat továbbítsák az illetékes hatóságokhoz. Ez az irányelv nem ír elő a légi fuvarozók számára semmiféle olyan kötelezettséget, amely az utasoktól további információk gyűjtésére illetve információk visszatartására vonatkozik, és az utasokat sem kötelezheti a légitársaságok részére már szolgáltatott adatokon túl további adatok szolgáltatására.

Az alábbi okokból szükséges ezeket a jogi kötelezettségeket a légi fuvarozók számára előírni.

Első sorban, a PNR-adatok képessé teszik a bűnüldöző hatóságokat arra, hogy azonosítsák azokat a személyeket, akik korábban számukra "ismeretlenek" voltak, azaz olyan személyeket, akikről korábban nem gyanították, hogy súlyos bűncselekményben vagy terrorista bűncselekményben érintettek, de akik tekintetében az adatelemzés arra utal, hogy ilyen bűncselekményben érintettek lehetnek, és akiket ezért az illetékes hatóságok általi további vizsgálatnak kell alávetni. Az ilyen személyek azonosítása elősegíti azt, hogy a bűnüldöző hatóságok megelőzzék és felderítsék a súlyos bűncselekményeket, ide értve a terrorista bűncselekményeket is. Ennek érdekében a bűnüldöző hatóságoknak a PNR-adatokat mind valós időben – a PNR-adatok bizonyos előre meghatározott értékelési kritériumok szerinti ellenőrzésével, amelyekkel azonosíthatják az olyan korábban „ismeretlen” személyeket, akik esetében további vizsgálatra van szükség – mind pedig előreható módon, az értékelési kritériumok elemzése és létrehozatala céljából kell használniuk.

Például a PNR-adatok elemzése utalhat arra, hogy melyek az ember- és a kábítószer-kereskedelem leggyakrabban használt útvonalai, ami ezt követően az értékelési kritériumok részévé válhat. A PNR-adatok ilyen kritériumokra figyelemmel történő valós idejű ellenőrzése által megelőzhetők vagy felderíthetők a bűncselekmények. Az egyik tagállam konkrét példával illusztrálta, hogy egy esetben a PNR-adatok elemzésével leplezték le az emberkereskedők egy csoportját, akik mindig ugyanazon az útvonalon utaztak. Hamis okiratokkal bejelentkeztek az utasfelvételen egy belföldi repülőgépjáratra, majd ezzel egyidejűleg eredeti okiratokkal egy másik, harmadik országba irányuló járatra. Miután már bejutottak a repülőtéri váróba, a belföldi járatra szálltak volna fel. A PNR-adatok nélkül lehetetlen lett volna felgöngyölíteni ezt az emberkereskedő hálózatot.

A PNR-adatok kombinált előreható és valós idejű felhasználása így lehetővé teszi a bűnüldöző hatóságok számára, hogy a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus fenyegetését a személyes adatok más kategóriáinak feldolgozásától eltérő, más szempontból közelítsék meg: az alábbiakban kifejtettek szerint, a bűnüldöző hatóságok részére rendelkezésre álló személyes adatok feldolgozása a fennálló és a tervezett EU-szintű intézkedések útján, mint például az előzetes utasinformációkról szóló irányelv¹², a Schengeni Információs Rendszer (SIS) és a második generációs Schengeni Információs Rendszer (SIS II) nem teszi képessé a bűnüldöző hatóságokat arra, hogy "ismeretlen" gyanúsítottakat azonosítsanak azon a módon, mint amit a PNR-adatok elemzése lehetővé tesz.

Másodrészt, a PNR-adatok elősegítik azt, hogy a bűnüldöző hatóságok megelőzzék, felderítsék, nyomozzák és üldözzék a súlyos bűncselekményeket, ide értve a terrorista bűncselekményeket is, a bűncselekmény elkövetése után. Ennek elérése érdekében a bűnüldöző hatóságoknak a PNR-adatokat valós időben kell használniuk az "ismert" személyeket és körözött tárgyakat tartalmazó különböző adatbázisok ellenőrzéséhez. A PNR-

¹² 2004. augusztus 29-i 2004/82/EK irányelv.

adatokat visszaható módon is kell használniuk a bizonyítás során és adott esetben a bűntársak leleplezése és a bűnözői hálózatok felgöngyölítése során.

Például a PNR-adatok részét képező hitelkártya-információk lehetővé tehetik a bűnüldöző hatóságok számára, hogy azonosítsák és bebizonyítsák, hogy egy személy és egy ismert bűnöző vagy bűnözői csoport között kapcsolat áll fenn. Egy tagállam által szolgáltatott példa egy tagállam és harmadik országok között zajló nagy volumenű ember- és kábítószer-kereskedelemmel kapcsolatos. Számos európai célállomásra hoztak be kábítószer a kartellek. A bűnözők olyan személyeket használtak fel, akik lenyelték a kábítószer, és akik maguk emberkereskedeleme útján jutottak be az országba. A PNR-adatok segítségével történő azonosításukra azon az alapon került sor, hogy a jegyet lopott hitelkártyákkal vásárolták. Ennek eredményeként a tagállamban letartóztatásokra került sor. Ezen az alapon alakították ki az értékelési kritériumot, ami önmagában számos további letartóztatáshoz vezetett más tagállamokban és harmadik országokban.

Végül pedig a PNR-adatok megérkezés előtti használata lehetővé teszi a bűnüldöző hatóságok számára, hogy csak azon személyek tekintetében folytassanak le értékelést és szigorúbb vizsgálatot, akik az objektív értékelési kritériumok és a korábbi tapasztalat alapján biztonsági kockázatot jelentenek. Ez elősegíti az összes többi utas utazását, és csökkenti annak a kockázatát, hogy az EU területére való beutazásukkor olyan jogellenes kritériumok alapján vizsgálják az utasokat, mint például a bőrszín, amit a bűnüldöző hatóságok, ide értve a vámhatóságot és a határőrséget is, tévesen biztonsági kockázattal összefüggő jellemzőnek tekinthetnek.

Mivel a javasolt intézkedések a PNR-adatoknak a bűnüldöző hatóságok általi összegyűjtését és feldolgozását tartalmazzák, hatással vannak a magánszférához és az adatvédelemhez fűződő jogokra. Az arányosság alapelveinek történő megfelelés biztosítása érdekében a javaslat – az alábbiakban kifejtettek szerint – gondosan korlátozott hatályú és szigorú adatvédelmi biztosítékokat tartalmaz.

A PNR-adatok felhasználásának szükségességét – korlátozott módon és szigorú adatvédelmi biztosítékoknak alárendelve – számos ténybeli elem támasztja alá, amint azt a javaslatához csatolt hatásvizsgálat is tükrözi. A PNR-adatok összegyűjtésére és feldolgozására vonatkozó uniós szintű harmonizált rendelkezések hiányában nem áll rendelkezésre részletes statisztika arról, hogy az ilyen adatok milyen mértékben segítik a súlyos bűncselekmények és terrorista bűncselekmények megelőzését, felderítését, nyomozását és üldözését. A PNR-adatok használatának szükségességét alátámasztják a PNR-adatokat bűnüldözési célra már használó harmadik országokból és tagállamokból származó információk.

Ezen országok tapasztalatai azt mutatják, hogy a PNR-adatok használata különösen bizonyos kábítószer, az emberkereskedeleme és a terrorizmus elleni küzdelemben vezetett jelentős előrelépéshez, valamint a terroristák és más bűnözői hálózatok összetételének és működésének jobb megértéséhez az információgyűjtés révén. A kábítószer vonatkozásában a tagállamok azt jelezték, hogy a lefoglalások nagy részére a PNR-adatok valós idejű és előreható használata eredményeként került sor. Belgium jelentése szerint, 2009-ben az összes kábítószer lefoglalás 95%-a kizárólag vagy túlnyomórészt a PNR-adatok feldolgozásának volt köszönhető. Svédország jelentése szerint, 2009-ben az összes kábítószer lefoglalás 65-75%-a kizárólag vagy túlnyomórészt a PNR-adatok feldolgozásának volt köszönhető. Ez 278,9 kilogramm kokaint valamint további heroinmennyiséget és más kábítószereket jelent. Az Egyesült Királyság jelentése szerint, 2010-ben 6 hónapos időszak során 212 kilogramm

kokain és 20 kilogramm heroin lefoglalása kizárólag vagy túlnyomórészt a PNR-adatok feldolgozásának volt köszönhető.

- **Háttér-információk**

2007. november 6-án a Bizottság elfogadta az utasnyilvántartási adatok (PNR) bűnüldözési célú felhasználásáról szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslatot (a továbbiakban: a 2007. évi javaslat)¹³. A javaslatot részletesen megvitatták a tanácsi munkacsoportok, és a viták során született eredményeket 2008 januárjában, júliusában és novemberében megerősítette a Bel- és Igazságügyi Tanács. A javaslattal kapcsolatban a munkacsoportokban folytatott viták a javaslat legtöbb rendelkezése terén egyetértést eredményeztek¹⁴.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2009. december 1-jei hatályba lépésével a Tanács által még el nem fogadott bizottsági javaslat elavulttá vált. A jelenlegi javaslat a 2007. évi javaslat helyébe lép és az EUMSZ rendelkezésein alapul. Figyelembe veszi az Európai Parlament 2008. novemberi állásfoglalásában¹⁵ megfogalmazott ajánlásait, és tükrözi a tanácsi munkacsoportok 2009. évi vitáinak legutóbbi állapotát. Figyelembe veszi továbbá az európai adatvédelmi biztos¹⁶, a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport¹⁷, és az Alapjogi Ügynökség¹⁸ véleményeit.

- **Meglévő rendelkezések a javaslat által érintett területen**

A PNR-adatok nem azonosak és nem összetévesztendők az előzetesen továbbított utas adatokkal (API). Az API-adatok az útlevél géppel beolvasható részén feltüntetett életrajzi adatok, például az illető személy neve, születési helye és állampolgársága, az útlevél száma és érvényességi ideje. Így ezek a PNR-adatoktól eltérő és azoknál szűkebb területre kiterjedő adatok.

Az Unióban az API-adatok használatát az API-ról szóló irányelv¹⁹ szabályozza. Az irányelv előírja, hogy az Unió területére belépő repülőgépjáratok esetében a határellenőrzés javítása és az illegális bevándorlás elleni küzdelem érdekében az egyes tagállamok kérésére az API-adatokat a határellenőrző hatóságok rendelkezésére kell bocsátani. Annak ellenére, hogy az irányelv ezek bűnüldözési célú felhasználását megengedi, ez csak egyedi kritériumok teljesítése esetén lehetséges. Így bár a bűnüldöző hatóságok a gyanúsítottak és a körözött személyek azonosítására bizonyos esetekben felhasználják az API-adatokat, ezek fő felhasználási területe a személyazonosság-ellenőrzés és a határigazgatás. Az API-adatok nem teszik lehetővé a bűnüldöző hatóságok számára, hogy elvégezzék az utasok értékelését, és így nem segítik elő a korábban „ismeretlen” bűnözők vagy terroristák leleplezését.

A **Schengeni Információs Rendszer (SIS)** arra törekszik, hogy fenntartsa a közbiztonságot – így a nemzetbiztonságot – a schengeni térségen belül. A SIS a résztvevő tagállamokban található nemzeti részből és a franciaországi technikai támogató funkcióból álló központosított információs rendszer. A tagállamok figyelmeztető jelzéseket adhatnak ki az

¹³ COM(2007) 654.

¹⁴ 5618/2/09 REV 2. tanácsi dokumentum, 2009.6.29.

¹⁵ P6_TA (2008)0561.

¹⁶ HL C 110., 2008.5.1.

¹⁷ 145. sz. vélemény, 2007.12.5.

¹⁸ http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA_opinion_PNR_en.pdf.

¹⁹ 2004. augusztus 29-i 2004/82/EK irányelv

alábbiak tekintetében: azon személyek, akiknek kiadatási célú letartóztatását kérik; külföldiek, akiknek a beutazását megtagadták; eltűnt személyek; tanúk és bíróságra beidéztetett személyek; további ellenőrzés alá vont személyek és járművek; lopott vagy elvesztett járművek, okmányok és lőfegyverek; valamint gyanús bankjegyek.

A **Vízuminformációs Rendszer (VIS)** mind a két problémát orvosolni szándékozik: célja a közös vízumpolitika végrehajtásának elősegítése a vízumkérelmek vizsgálatának és a külső határellenőrzéseknek a megkönnyítése révén, miközben hozzájárul a tagállamok belső biztonságát érő fenyegetések megelőzéséhez. A VIS egy központosított információs rendszer, amely az egyes résztvevő tagállamokban található nemzeti részből és a franciaországi technikai támogató funkcióból áll. A VIS biometrikus adatok egyeztetésére szolgáló rendszert fog alkalmazni az ujjlenyomat-összehasonlítások megbízhatóságának biztosítására, továbbá a vízümbirtokosok személyazonosságának az Unió külső határán történő ellenőrzésére. A VIS rendszer tartalmaz majd vízumkérelmekre vonatkozó adatokat, fényképeket, ujjlenyomatokat, a vízumhatóságok vonatkozó határozatait és az összefüggő kérelmek közötti kapcsolatokat.

Így az API-hoz hasonlóan a SIS és a VIS főként a személyazonosság ellenőrzésére használható határigazgatási eszköz, és csak abban az esetben hasznos, ha a gyanús személy személyazonossága ismert. Ezek az eszközök sem a személyek értékelésének elvégzésére sem pedig az „ismeretlen” bűnözők vagy terroristák felderítésére nem alkalmasak.

A légi forgalomra korlátozva születtek megállapodások az EU, az Egyesült Államok, Kanada és Ausztrália között a PNR-adatok átadásáról a súlyos transznacionális bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem terén. Ezek a megállapodások előírják, hogy a saját kereskedelmi céljaikra az utasok PNR-adatait összegyűjtő légi fuvarozók továbbítják az adatokat az illetékes egyesült államokbeli, kanadai és ausztrál hatóságok számára. E három megállapodás újratárgyalására 2011-ben fog sor kerülni. További országok, így Dél-Korea és Japán is kérték ilyen megállapodások megkötését. A Bizottság az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak harmadik országok részére történő továbbításával kapcsolatos általános megközelítésről szóló, 2010. szeptember 21-i közleményében²⁰ vázolta az e területre vonatkozó uniós politika alapelemeit. A jelenlegi javaslat teljes mértékben összhangban áll az említett közleményben meghatározott politikával.

• Az EU egyéb szakpolitikáival és céljaival fennálló összhang

A Schengeni Információs Rendszer (SIS)²¹, a második generációs Schengeni Információs Rendszer (SIS II)²², a Vízuminformációs Rendszer (VIS)²³ és a tervezett határregisztrációs rendszer, valamint a regisztráltutas-program olyan uniós intézkedések, amelyek közvetlenül a fizikailag a határokon történő tevékenységekkel foglalkoznak.

Bár a PNR-adatok az utazáshoz kapcsolódó utasadatok, főként bűnügyi információszerzési eszközként és nem határellenőrzési eszközként használják fel őket. Felhasználásukra a határátlépést megelőzően és nem a határátlépés során kerül sor. A PNR-adatok

²⁰ COM(2010) 492.

²¹ A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (HL L 239., 2000.9.22., 19. o).

²² 1987/2006/EK rendelet, 2007/533/IB határozat, 1986/2006/EK rendelet.

²³ 2004/512/EK tanácsi határozat, 767/2008/EK rendelet, 2008/633/IB tanácsi határozat. Lásd még a terrorizmus elleni küzdelemről szóló nyilatkozatot, Európai Tanács, 2004.3.25.

felhasználásának fő célja a terrorizmus és a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem, semmint az illegális bevándorlás elleni küzdelem vagy a határellenőrzés megkönnyítése.

A javaslat nem jár sem a határellenőrzés végzésének módjára vonatkozó hatályos uniós szabályok, sem az Unió területére való belépést és az onnan történő kilépést rendező uniós szabályozás módosításával, és nem is avatkozik be ezen szabályokba. A javaslat sokkal inkább kiegészítő jellegű, és e szabályokat változatlanul hagyja.

- **Az alapjogokra gyakorolt hatás**

A javaslat teljes mértékben összhangban áll a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térség kialakításáról szóló átfogó célkitűzéssel. A javasolt rendelkezések jellege miatt a javaslat részletes elemzés tárgyát képezte annak biztosítása érdekében, hogy a rendelkezései összhangban álljanak az alapjogokkal és különösen az EU Alapjogi Chartájának 8. cikkében szabályozott, a személyes adatok védelméhez való joggal, amint azt a javaslatához csatolt hatásvizsgálat tükrözi. A javaslat az EUMSZ 16. cikkével is összhangban van, amely mindenki számára biztosítja a személyes adatok védelméhez való jogot.

A javaslat összeegyeztethető az adatvédelmi alapelvekkel, és rendelkezései összhangban állnak a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről szóló 2008/977/IB tanácsi kerethatározattal²⁴ (a továbbiakban: a 2008/977/IB kerethatározat). Ennek értelmében mindenkit megillet a hozzáférési, kiigazítási, törlési és blokkolási jog, továbbá kártérítéshez és bírósági jogorvoslathoz való jog. Ezenkívül az arányosság elvének való megfelelés érdekében a javaslat adatvédelmi szabályai bizonyos területeken szigorúbbak, mint a 2008/977/IB kerethatározat rendelkezései.

Egyebek közt a javaslat hatálya szigorúan korlátozott, a bűnüldöző hatóságok pedig a PNR-adatokat csak egy kimerítő felsorolást tartalmazó listában megjelölt olyan súlyos bűncselekmények elleni küzdelem céljából használhatják fel, amelyek ezen túlmenően a tagállamban legalább három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendők. Ezen felül annak érdekében, hogy az ártatlan és nem gyanúsított személyek adatainak feldolgozásával kapcsolatos aggodalmak a lehető legkisebb mértékben merüljenek fel, tovább szűkítettük a javaslat alkalmazási területének az értékelési kritériumok létrehozását és alkalmazását érintő egyes vonatkozásait. Ezek csak olyan súlyos bűncselekményekre vonatkozhatnak, amelyek egyszersmind nemzetközi jellegűek is, vagyis szorosan kapcsolódnak az utazáshoz, és így az ilyen típusú adatok feldolgozásához. A javaslat a PNR-adatok megőrzését egy öt évet meg nem haladó ideig engedi, amelyet követően az adatokat törölni kell. Ezen túlmenően, az adatokat egy nagyon rövid, 30 napos időszakot követően névteleníteni kell, mivel a PNR-adatok előreható használata ezen időszakot követően névtelenített adatok alapján is lehetséges. Tilos olyan érzékeny adatok gyűjtése és felhasználása, amelyek közvetve vagy közvetlenül a személy faji vagy etnikai származását, vallási vagy világnézeti meggyőződését, politikai véleményét, szakszervezeti tagságát, egészségi állapotát vagy szexuális életét fedi fel. Ezenfelül a javaslat úgy rendelkezik, hogy a tagállam egy személyre nézve hátrányos joghatással járó vagy öt súlyosan érintő döntést pusztán a PNR-adatok automatikus feldolgozása eredményeként nem hozhat. Az ilyen döntés továbbá semmilyen körülmények között nem alapulhat a személy faji vagy etnikai származásán, vallási vagy világnézeti

²⁴ HL L 350., 2008.12.30., 60. o.

meggyőződésén, politikai véleményén, szakszervezeti tagságán, egészségi állapotán vagy szexuális életén. Továbbá a fuvarozók a PNR-adatokat kizárólag az úgynevezett „PUSH” módszerrel kötelesek továbbítani, ami azt jelenti, hogy a tagállamok nem rendelkeznek majd közvetlen hozzáféréssel a fuvarozók informatikai rendszereihez. A PNR-adatokat a tagállamok harmadik országokba csak nagyon korlátozott körülmények között és csak eseti alapon továbbíthatják. A hatékonyság és a magas szintű adatvédelem biztosítása érdekében a tagállamok kötelesek gondoskodni arról, hogy a független nemzeti felügyeleti hatóság (adatvédelmi hatóság) legyen felelős a tanácsadásért és annak figyelemmel kíséréséért, hogyan dolgozzák fel a PNR-adatokat. A tagállamok kötelesek továbbá létrehozni egyetlen kijelölt hatóságot (utasnyilvántartó hatóság), amely felelős az adatok kezeléséért és védelméért. A PNR-adatok valamennyi feldolgozását ennek az utasnyilvántartó hatóságnak kell naplózni vagy dokumentálni annak érdekében, hogy igazolják az adatfeldolgozás jogszerűségét, ellenőrizték önmagukat és biztosítsák az adatok megfelelő integritását valamint az adatfeldolgozás biztonságát. A tagállamok arról is kötelesek gondoskodni, hogy az utasokat egyértelműen és pontosan tájékoztassák a PNR-adatok összegyűjtéséről és a jogaikról.

Így, amellett, hogy a javaslat összhangban áll a fennálló adatvédelmi szabályokkal és alapelvekkel, a javaslat számos olyan védintézkedést tartalmaz, amely biztosítja az arányosság alapelveinek való megfelelést és garantálja az alapjogok védelmének magas szintjét.

2. KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELTEKKEL; HATÁSVIZSGÁLAT

• Konzultáció az érdekeltekkel

A konzultáció módja, a legfontosabb célterületek és a válaszadók köre

A 2007. évi javaslat elkészítése során a Bizottság valamennyi érdekelttel konzultált egy 2006 decemberében kiküldött kérdőív alapján. A kérdőívet kiküldték valamennyi tagállam, a tagállamok adatvédelmi hatóságai, az európai adatvédelmi biztos, az Európai Légitársaságok Szövetsége (AEA), az Amerikai Légitfuvarozási Szervezet (ATA), a Légiszállítók Nemzetközi Szövetsége (IACA), az Európai Regionális Légitársaságok Szövetsége (ERA) és a Nemzetközi Légi Szállítási Szövetség (IATA) részére. A válaszokat a 2007. évi javaslatához csatolt hatásvizsgálat összegezte. Ezt követően a Bizottság találkozóra hívta a tagállamokat, ahol a tagállamok képviselői lehetőséget kaptak a nézetek cseréjére.

A 2007. évi javaslat elfogadását követően valamennyi érdekelt közzétette az arra vonatkozó álláspontját. Az Európai Parlament 2008. november 20-án fogadta el a javaslatra vonatkozó határozatát²⁵. A tagállamok a tanácsi munkacsoportokban folytatott viták során fejtették ki álláspontjukat²⁶. Az európai adatvédelmi biztos²⁷, a 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport²⁸ és az Alapjogi Ügynökség²⁹ is adott ki véleményt.

²⁵ P6_TA (2008)0561.

²⁶ 17024/09. sz. tanácsi dokumentum, 2009.12.2.

²⁷ HL C 110., 2008.5.1.

²⁸ A Bizottság által 2007. november 6-án előterjesztett és az utasnyilvántartási adatok (PNR) bűnüldözési célú felhasználásáról szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslatról szóló közös vélemény (WP 145, 2007.12.5.), http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp145_hu.pdf.

²⁹ http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA_opinion_PNR_en.pdf.

A válaszok összegzése

Az Európai Parlament határozatában kifejtett fő kritika az volt, hogy a javaslat nem mutatta be kellően a javasolt fellépések szükségességét. A Parlament megkérdőjelezte, hogy a javaslat megfelel-e annak az elvárásnak, amely szerint az adatvédelemhez való jogba történő beavatkozást igazolni kell. A határozat kifejezte a Parlament kételyeit azzal kapcsolatban, hogy nem elemezték a javaslat által képviselt hozzáadott értéket a határookra vonatkozó más kezdeményezések fényében. Az adatvédelemmel kapcsolatban a Parlament egyértelműen a felhasználási cél korlátozására hívott fel, valamint annak hangsúlyozására, hogy csak bizonyos hatóságok férhessenek hozzá a PNR-adatokhoz. Végül a Parlament aggodalmának adott hangot azzal kapcsolatban, hogy a PNR-adatok tényalapú, előre meghatározott értékelési kritériumok használatával történő automatikus értékelésének javasolt módszere az adatok nagyon széles körű felhasználásához vezet, és hangsúlyozta, hogy az ilyen értékelés soha nem eredményezhet a különleges adatok alapján történő „profilkészítést”.

A 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport úgy vélte, hogy a javaslat aránytalan, és az adatvédelemhez való jog sérelmével járhat. Megkérdőjelezte az adatvédelmi rendszert, mivel a 2008/977/IB kerethatározat nem vonatkozik a belföldi adatkezelésre. Úgy vélte, hogy nem megfelelő a javaslat szükségességének bemutatása, továbbá hogy az adatmegőrzési időszak hossza (13 év) aránytalan, és az adatátvitelre csak a „PUSH” módszer használható.

Az európai adatvédelmi biztos megkérdőjelezte azt, hogy a javaslat szükségessége és arányossága kellően igazolt-e, mivel a javaslat ártatlan személyek adatainak összegyűjtését írja elő. Kritikával illette a javaslatot, mivel az szerinte egy megfigyelés alatt álló társadalom irányába hat, és az adatvédelmi rendszert is megkérdőjelezte, mert a belföldi adatfeldolgozásra nem vonatkozik a 2008/977/IB kerethatározat. Az európai adatvédelmi biztos kifejezetten azt javasolta, hogy jobban határozzák meg, mely hatóságok rendelkeznek hozzáféréssel a PNR-adatokhoz, és azt, milyen feltételek mellett továbbíthatók az adatok harmadik országokba.

Az Alapjogi Ügynökség véleménye szintén az volt, hogy a javaslat szükségességét és arányosságát nem mutatta be a Bizottság, és úgy vélte, hogy a javaslatnak több garanciát kellene tartalmaznia annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a különleges adatok alapján történő profilalkotás.

Néhány légitársaság-szövetség, nevezetesen a Nemzetközi Légi Szállítási Szövetség (IATA) és az Európai Légitársaságok Szövetsége (AEA) szintén véleményezte a javaslatot. Ők főként a javaslat decentralizált szerkezetét illették kritikával, és azt hangsúlyozták, hogy a központosított adatgyűjtés pénzügyi előnyökkel járna a fuvarozók számára. Kritizálták továbbá a „PUSH” módszer választását, és azt kérték, hogy az átviteli módszer meghatározásáról a fuvarozók dönthessenek.

A konzultációs folyamatnak jelentős hatása volt a jogalkotási javaslatra. Bár számos érintett fél nem volt arról meggyőződve, hogy szükséges a PNR-adatok használata, abban mindannyian egyetértettek, hogy kívánatos az uniós szintű jogalkotás az eltérő irányokba fejlődő nemzeti PNR-rendszerekkel szemben. A konzultációk másik eredménye az, hogy az adatfelhasználás célját a terrorista bűncselekmények és a súlyos bűncselekmények elleni küzdelemre kell korlátozni, és a javaslat hatályát a légi közlekedésre kell szűkíteni. A rendszer az adatok fokozott védelmén alapul, meghatározott adatmegőrzési időszakkal és az olyan különleges adatok használatának tilalmával, mint a személy faji vagy etnikai származása, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai véleménye, szakszervezeti

tagsága, egészségi állapota vagy szexuális élete. A javaslat előnyben részesíti a „PUSH” módszert és szigorúan korlátozza az adatok harmadik országokba történő továbbítását.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

Külső szakértők bevonására nem volt szükség.

- **Hatásvizsgálat**

A Bizottság elvégezte a munkaprogramban felsorolt hatásvizsgálatot³⁰.

A hatásvizsgálat négy fő lehetőséget elemez, amelyek mindegyike két változatot tartalmaz.

Az A. szakpolitikai lehetőség a kérdés EU-szintű rendezésének mellőzése és az állapot változatlan fenntartása.

A B. szakpolitikai lehetőség a PNR-adatok gyűjtési és feldolgozási rendszere szerkezetének kidolgozása, amelyen belül a B1 lehetőség a tagállamok általi decentralizált adatgyűjtés és –feldolgozás, a B2 lehetőség pedig az uniós szintű központosított adatgyűjtés és –feldolgozás.

A C. szakpolitikai lehetőség a javasolt intézkedés céljának korlátozására vonatkozik, amelyen belül a C1 lehetőség csak a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében biztosítja, míg a C2 lehetőség terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása, valamint más szakpolitikai célok érdekében biztosítja az adatokhoz való hozzáférést.

A D. szakpolitikai lehetőség a javasolt intézkedések hatálya alá tartozó közlekedési módokra vonatkozik, amelyen belül a D1 csak a légi közlekedést tartalmazza, a D2 pedig a légi, tengeri és a vasúti fuvarozásra terjed ki.

A lehetőségeket a következő kritériumok tükrében értékelték: biztonság az EU-ban, a személyes adatok védelme, a hatóságok költségei, a fuvarozók költségei / belső piaci verseny és az átfogó megközelítés ösztönzése.

A hatásvizsgálat megállapítása szerint az a jogalkotási javaslat a legjobb szakpolitikai lehetőség, amely a légi közlekedésre vonatkozik és decentralizált PNR-adatgyűjtést alkalmaz a terrorista bűncselekmények és más súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében (a B1, C1 és D1 lehetőségek kombinációja). Ez növelné az EU biztonságát, mindazonáltal a lehető legalacsonyabb szintre korlátozná az intézkedésnek a személyes adatok védelmére gyakorolt hatását, és a költségeket elfogadható szinten tartaná.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

- **A javaslat összefoglalása**

³⁰ SEC(2011) 132.

A javaslat azt célozza, hogy összehangolja azokat a tagállami rendelkezéseket, amelyek egy harmadik ország és legalább egy tagállam között légi járatot üzemeltető légi fuvarozókat arra kötelezik, hogy a PNR-adatokat továbbítsák az illetékes hatóságokhoz a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében. A PNR-adatok e javaslat alapján történő valamennyi feldolgozásának meg kell felelnie a 2008/977/IB kerethatározatban lefektetett adatvédelmi szabályoknak.

- **Jogalap**

Az EUMSZ., és különösen annak 82. cikke (1) bekezdésének d) pontja és 87. cikke (2) bekezdésének a) pontja.

- **A szubszidiaritás elve**

A bűnüldöző hatóságoknak hatékony eszközökkel kell rendelkezniük a terrorizmus és a súlyos bűncselekmények elleni harchoz. Mivel a legtöbb súlyos bűncselekmény és terrorista bűncselekmény bizonyos mértékben külföldi utazással jár, a hatóságoknak a PNR-adatokat kell felhasználniuk az EU belső biztonságának védelme érdekében. A terrorista bűncselekmények és más súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében a tagállamok illetékes hatóságai által lefolytatott vizsgálatok nagy mértékben függenek a nemzetközi és a határon átnyúló együttműködéstől.

Mivel a schengeni területen belül a személyek szabadon mozoghatnak, a biztonsági rések elkerülése érdekében minden tagállam részéről szükséges a PNR-adatok gyűjtése, feldolgozása és cseréje. Az együttes és összehangolt cselekvés révén ez az intézkedés hozzá fog járulni az EU biztonságának erősödéséhez.

Az uniós szintű cselekvés segíteni fog annak biztosításában, hogy a tagállamokban harmonizált rendelkezések garantálják az adatvédelmet. A tagállamok különböző, egymáshoz hasonló mechanizmusokat jelenleg vagy a jövőben alkalmazó rendszerei negatív hatást gyakorolhatnak a légi fuvarozókra, mivel így azoknak számos, esetleg eltérő nemzeti követelménynek kell megfelelniük, például a továbbítandó információk típusai, és az említett információknak a tagállamok részére történő szolgáltatására vonatkozó feltételek tekintetében. Ezek az eltérések akadályozhatják továbbá a tagállamok közötti hatékony együttműködést a terrorista bűncselekmények és a súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében.

Mivel a javaslat célkitűzéseit tagállami szinten nem lehet kielégítően megvalósítani, illetve azok az intézkedés nagyságrendje miatt közösségi szinten könnyebben elérhetők, megállapítható, hogy az EU egyrészt jogosult a cselekvésre, másrészt pedig erre alkalmasabb helyzetben van, mint az egyénileg fellépő tagállamok. A javaslat ezért megfelel az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének.

- **Az arányosság elve**

A harmadik országokból az EU-ba irányuló repülőgépjáratok PNR adatainak javasolt, szigorú adatvédelmi garanciák biztosítása mellett folytatott rendszerezett összegyűjtése, elemzése és megőrzése erősítené a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzését, felderítését, kivizsgálását és büntetőeljárás alá vonását, és szükséges a biztonságot érintő fenyegetésekre adandó válaszként.

A javaslat hatálya azokra az elemekre korlátozódik, amelyek igénylik az összehangolt uniós megközelítést, beleértve azoknak a módoknak a meghatározását, amelyeken a PNR-adatokat a tagállamok felhasználhatják, az összegyűjtendő adatelemeket, az információfelhasználás lehetséges céljait, a tagállamok PNR-egységei közötti adatközlést és az ilyen kommunikáció technikai feltételeit.

A javasolt eszköz az irányelv. A decentralizált rendszer választása azt jelenti, hogy a tagállamok választhatják meg, hogyan alakítják ki a PNR-rendszerüket, és saját maguk határozhatják meg annak technikai paramétereit.

Az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt arányosság elvének megfelelően ez a javaslat nem lépi túl a céljai eléréséhez szükséges és arányos mértéket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Javasolt jogi aktus: irányelv.

Más jogi aktus nem felelne meg a következők miatt:

Az intézkedés célja a tagállamok jogalkotásának a közelítése, ezért az irányelvtől eltérő bármely egyéb eszköz nem lenne megfelelő.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincsenek az uniós költségvetést érintő vonzatai.

5. EGYÉB INFORMÁCIÓK:

- **Szimuláció, kísérleti szakasz és átmeneti időszak**

Két éves végrehajtási időszak formájában egy átmeneti időszakra kerül sor. A PNR-adatok tekintetében szintén sor kerül átmeneti adatgyűjtésre, amely azt célozza, hogy az irányelv hatályba lépésétől számított 6 éven belül ériék el a valamennyi légi járatra kiterjedő adatgyűjtést.

- **Területi hatály**

A javasolt irányelvnek a tagállamok a címzettjei. Az irányelvnek az Egyesült Királyságra, Írországra és Dániára történő alkalmazását az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt 21. és 22. sz. jegyzőkönyvek rendelkezéseivel összhangban kell meghatározni.

- **Felülvizsgálatra/módosításra/megszüntetésre vonatkozó rendelkezés**

A javaslat tartalmaz egy rendelkezést arra nézve, hogy az irányelv működését az átültetésére vonatkozó határidő után négy évvel felül kell vizsgálni, és különleges felülvizsgálatot igényel az irányelv hatályának esetleges kiterjesztése az unión belüli légi járatok utasainak PNR-adataira.

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) felhasználásáról a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 82. cikke (1) bekezdésének d) pontjára, valamint 87. cikke (2) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamenteknek való továbbítását követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére³¹,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére³²,

az európai adatvédelmi biztossal folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) 2007. november 6-án a Bizottság elfogadta az utasnyilvántartási adatok (PNR) bűnüldözési célú felhasználásáról szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslatot³³. A Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jei hatályba lépésével azonban a Tanács által még el nem fogadott bizottsági javaslat elavulttá vált.
- (2) „A stockholmi program – A polgárokat szolgáló és védő, nyitott és biztonságos Európa”³⁴ című dokumentum felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatot a PNR-adatoknak a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében történő használatára.
- (3) A Bizottság az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak harmadik országok részére történő továbbításával kapcsolatos általános megközelítésről szóló, 2010.

³¹ HL L, [...]. o.

³² HL L, [...]. o.

³³ COM(2007) 654,

³⁴ 17024/09. sz. tanácsi dokumentum, 2009.12.2.

szepember 21-i közleményében³⁵ vázolta az e területre vonatkozó uniós politika egyes alapelemeit.

- (4) A fuvarozóknak az utasokkal kapcsolatos adatok közlésére vonatkozó kötelezettségéről szóló, 2004. április 29-i 2004/82/EK tanácsi irányelv³⁶ szabályozza az előzetes utasinformációk légi fuvarozók általi továbbítását az illetékes nemzeti hatóságok részére a határellenőrzés fejlesztése és az illegális bevándorlás elleni küzdelem érdekében.
- (5) A PNR-adatok a terrorista bűncselekmények és a súlyos bűncselekmények hatékony megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében, és így a belső biztonság növelése érdekében szükségesek.
- (6) A PNR-adatok elősegítik azt, hogy a bűnüldöző hatóságok megelőzzék, felderítsék, nyomozzák és üldözzék a súlyos bűncselekményeket, ide értve a terrorista bűncselekményeket is, a körözött személyeket és tárgyakat tartalmazó különböző adatbázisok ellenőrzésével, bizonyítékok összegyűjtése és adott esetben a bűntársak leleplezése és a bűnözői hálózatok felgöngyölítése érdekében.
- (7) A PNR-adatok képessé teszik a bűnüldöző hatóságokat arra, hogy azonosítsák azokat a személyeket, akik korábban számukra „ismeretlenek” voltak, azaz olyan személyeket, akikről korábban nem gyanították, hogy súlyos bűncselekményben vagy terrorista bűncselekményben érintettek, de akik tekintetében az adatelemzés arra utal, hogy ilyen bűncselekményben érintettek lehetnek, és akiket ezért az illetékes hatóságok általi további vizsgálatnak kell alávetni. A PNR-adatok felhasználása lehetővé teszi a bűnüldöző hatóságok számára, hogy a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus fenyegetését a személyes adatok más kategóriáinak feldolgozásától eltérő, más szempontból közelítsék meg. Azonban annak érdekében, hogy az ártatlan és nem gyanúsított személyek adatainak feldolgozásával kapcsolatos aggodalmak a lehető legkisebb mértékben merüljenek fel, tovább kell szűkíteni a PNR-adatok felhasználásának az értékelési kritériumok létrehozását és alkalmazását érintő vonatkozásait. Erre csak olyan súlyos bűncselekmények esetében kerülhet sor, amelyek egyszersmind nemzetközi jellegűek is, vagyis szorosan kapcsolódnak az utazáshoz, és így az ilyen típusú adatok feldolgozásához.
- (8) A személyes adatok feldolgozásának arányosnak kell lennie az ezen irányelv által kitűzött egyedi biztonsági céllal.
- (9) A PNR-adatoknak bizonyos esetekben az előzetes utasinformációkkal (API) együtt történő használata hozzáadott értékkel rendelkezik, támogatva a tagállamokat abban, hogy egy egyén személyazonosságát ellenőrizék és így megerősíti ezen adatok bűnüldözési értékét.
- (10) Ezért a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében elengedhetetlen, hogy a tagállamok meghatározzák az Európai Unió tagállamainak területére érkező vagy onnan induló nemzetközi légi járatokat üzemeltető légitársaságok kötelességeit.

³⁵

COM(2010) 492,

³⁶

HL L 261., 2004.8.6., 24. o.

- (11) A légitársaságok saját kereskedelmi céljaikra már ma is gyűjtenek és dolgoznak fel utasaiktól származó PNR-adatokat. Ez az irányelv nem írhat elő a légi fuvarozók számára semmiféle olyan kötelezettséget, amely az utasoktól további információk gyűjtésére illetve azok visszatartására vonatkozik, és az utasokat sem kötelezheti a légitársaságok részére már szolgáltatott adatokon túl további adatok szolgáltatására.
- (12) A terrorista bűncselekmények meghatározását a terrorizmus elleni küzdelemről szóló 2002/475/IB tanácsi kerethatározat³⁷ 1–4. cikkéből kell átvenni. A súlyos bűncselekmény meghatározását az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat³⁸ 2. cikkéből kell átvenni. A tagállamok azonban kizárhatják azokat a kisebb jogsértéseket, amelyek esetében – szem előtt tartva büntető igazságszolgáltatási rendszerüket – a PNR-adatok ezen irányelv szerinti feldolgozása nem felelne meg az arányosság elvének. A súlyos nemzetközi bűncselekmény meghatározását a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 2. cikkéből, és az Egyesült Nemzetek transznacionális szervezett bűnözésről szóló egyezményéből kell átvenni.
- (13) A PNR-adatokat az átláthatóság biztosítása és a légi fuvarozókat terhelő költségek csökkentése érdekében az adott tagállamban egyetlen kijelölt hatósághoz (utasnyilvántartó hatóság) kell továbbítani.
- (14) Az utasnyilvántartó hatóság által beszerezendő PNR-adatok bármely felsorolásának tartalmát úgy kell megállapítani, hogy az tükrözze a hatóságok jogos elvárásait a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és megbüntetése terén, és így javítsa az Európai Unió belső biztonságát, továbbá biztosítsa az állampolgárok alapvető jogainak, nevezetesen a magánélet és a személyes adatok védelméhez való jog védelmét. Az ilyen felsorolások nem tartalmazhatnak olyan személyes adatot, amely felfedi a személy faji vagy etnikai származását, vallási vagy világnézeti meggyőződését, politikai véleményét, szakszervezeti tagságát, illetve nem tartalmazhatnak az érintett egészségi állapotára vagy szexuális életére vonatkozó adatot. A PNR-adatok az utas helyfoglalásával és útvonalával kapcsolatos információkat tartalmaznak annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok azonosíthassák a belső biztonságra fenyegetést jelentő légi utasokat.
- (15) Jelenleg kétféle lehetséges adatátviteli módszer áll rendelkezésre. A „PULL” módszer, amelyben a tagállamnak az adatokat igénylő illetékes hatóságai hozzáféréssel rendelkeznek a légi fuvarozó helyfoglalási rendszeréhez és a kért adatok egy példányát lekéri („pull”) a rendszerből, és a „PUSH” módszer, amelyben a légi fuvarozók küldik el („push”) a szükséges PNR-adatokat az azokat kérő hatóság részére, és így a légi fuvarozók fenntarthatják az ellenőrzést a szolgáltatott adatok köre felett. Az adatvédelem tekintetében a „PUSH” módszer tekinthető magasabb szintűnek, ezért ezt kell kötelezővé tenni valamennyi légi fuvarozó számára.
- (16) A Bizottság támogatja a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) a PNR-adatokra vonatkozó iránymutatását. Tehát ezen iránymutatásokat kell alapul venni a légi fuvarozók által a tagállamok részére küldendő PNR-adatok támogatott

³⁷ HL L 164., 2002.6.22., 3. o., a 2008. november 28-i 2008/919/IB tanácsi kerethatározattal (HL L 330., 2008.12.9., 21. o.) módosított határozat.

³⁸ HL L 190., 2002.7.18., 1. o.

adatátviteli formátumának meghatározása során. Mindez indokoltta teszi, hogy az ilyen támogatott adatátvételi formátumokat, valamint a légi fuvarozók általi adatátadásra vonatkozó megfelelő protokollokat az ...-i, [...] európai parlamenti és tanácsi rendeletben előírtan tanácsadó bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

- (17) A tagállamoknak meg kell hozniuk mindazon szükséges intézkedéseket, amelyek biztosítják a légi fuvarozók ezen irányelvből következő kötelezettségeinek betartását. A tagállamoknak visszatartó erejű, hatékony és arányos szankciókat – többet között pénzügyi szankciókat – kell előírniuk a PNR-adatszolgáltatási kötelezettségük betartását elmulasztó légi fuvarozókkal szemben. Az ezen irányelv alapvető célkitűzéseinek aláásására alkalmas, ismételt súlyos jogsértések esetén e szankciók kivételes esetekben olyan intézkedések formáját ölthetik, mint a légi szállítóeszköz elindulásának megakadályozása, lefoglalása vagy elkobása, illetve a működési engedély ideiglenes felfüggesztése vagy bevonása.
- (18) Valamennyi tagállamnak kötelessége, hogy értékelje a terrorista bűncselekményekkel és súlyos bűncselekményekkel kapcsolatos lehetséges fenyegetéseket.
- (19) A személyes adatok védelmére vonatkozó jog és az egyenlő bánásmódhoz való jog teljes tiszteletben tartásával nem hozhatnak egy személyre nézve hátrányos joghatással járó vagy őt súlyosan érintő döntést pusztán a PNR-adatok automatikus feldolgozása eredményeként. Az ilyen döntés továbbá nem alapulhat a személy faji vagy etnikai származásán, vallási vagy világnézeti meggyőződésén, politikai véleményén, szakszervezeti tagságán, egészségi állapotán vagy szexuális életén.
- (20) A tagállamok megosztják a többi tagállammal az általuk kapott PNR-adatokat, amennyiben ez a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében szükséges. Ezen irányelv rendelkezései nem érintik a rendőrségi és igazságügyi hatóságok közötti információcserére vonatkozó más uniós eszközöket, beleértve az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol) létrehozásáról szóló, 2009. április 6-i 2009/371/IB tanácsi határozatot³⁹ és az Európai Unió tagállamainak bűnüldöző hatóságai közötti, információ és bűnüldözési operatív információ cseréjének leegyszerűsítéséről szóló, 2006. december 18-i 2006/960/IB tanácsi kerethatározatot⁴⁰. A bűnüldöző és az igazságügyi hatóságok közötti ilyen jellegű PNR-adatcserére a rendőrségi és igazságügyi együttműködésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.
- (21) A PNR-adatok illetékes megőrzése időtartamának arányosnak kell lennie a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzésének, felderítésének, kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának céljaival. Az adatok és felhasználásuk jellege következtében szükséges az, hogy a PNR-adatokat kellően hosszú ideig őrizték meg, az elemzések során és a nyomozásokban való felhasználás érdekében. Az aránytalan felhasználás elkerülése érdekében szükséges, hogy a kezdeti időszakot követően a névtelenített adatok csak nagyon szigorú és korlátozott feltételek mellett legyenek hozzáférhetőek.

³⁹ HL L 121., 2009.5.15., 37. o.

⁴⁰ HL L 386., 2006.12.29., 89. o.

- (22) Amennyiben egyedi PNR-adatot továbbítottak az illetékes hatósághoz, és azt egy adott bűnügyi nyomozás vagy bűnüldözés kapcsán használják fel, az ilyen adatnak az illetékes hatóság általi megőrzésére a tagállam nemzeti jogát kell alkalmazni, figyelmen kívül hagyva az ebben az irányelvben meghatározott megőrzési időszakokat.
- (23) A PNR-adatoknak az egyes tagállamok utasnyilvántartó hatósága és illetékes hatóságai általi belföldi feldolgozására ezen hatóságok nemzeti joga szerint a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, amelyek összhangban állnak a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről szóló, 2008. november 27-i 2008/977/IB kerethatározattal⁴¹ (a továbbiakban: a 2008/977/IB kerethatározat).
- (24) Figyelemmel a személyes adatok védelmére vonatkozó jogra, az adatalanyoknak a PNR-adataik feldolgozásához fűződő jogainak, így a hozzáféréshez, a kijavításhoz, a törléshez és a tiltáshoz fűződő jogoknak, továbbá a kártérítéshez és a bírói jogorvoslathoz fűződő jogoknak összhangban kell állniuk a 2008/977/IB kerethatározattal.
- (25) Figyelemmel az utasoknak a személyes adataik feldolgozásáról szóló tájékoztatáshoz való jogára, a tagállamok biztosítják, hogy pontos tájékoztatásban részesüljenek a PNR-adatok gyűjtéséről és azok továbbításáról az utasnyilvántartó hatósághoz.
- (26) A PNR-adatok tagállamok általi továbbítása harmadik országokba csak eseti alapon engedélyezhető, összhangban a 2008/977/IB kerethatározattal. A személyes adatok védelmének biztosítása érdekében az ilyen adattovábbításnak további követelményeknek kell megfelelnie az adattovábbítás célja, a fogadó hatóság minősége és a harmadik országba továbbítandó személyes adatokra vonatkozó védelmi intézkedések tekintetében.
- (27) A 2008/977/IB kerethatározattal létrehozott nemzeti felügyeleti hatóságnak szintén van feladata az irányelv rendelkezéseinek alkalmazásával és végrehajtásával kapcsolatos tanácsadás és figyelemmel kísérés területén.
- (28) Ez az irányelv nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy a belső joguk alapján rendelkezzenek a PNR-adatok gyűjtésének és kezelésnek olyan rendszeréről, amely az ezen irányelvben foglaltaktól eltérő célokat szolgál, vagy amelyek az ezen irányelvben foglaltaktól eltérő fuvarozóktól származnak, a belső légi járatok tekintetében, feltéve, hogy ezek megfelelnek a vonatkozó adatvédelmi rendelkezéseknek, amennyiben ezek a belső jogszabályok tiszteletben tartják az uniós jogi vívmányokat. A belső légi járatokra vonatkozó PNR-adatok gyűjtésének szabályozására egy későbbi időpontban vissza kell térni.
- (29) A személyes adatok feldolgozására – beleértve a PNR-adatokat is – vonatkozó nemzeti rendelkezések tekintetében fennálló jogi és technikai különbségek következtében, a légi fuvarozóknak különböző követelményeknek kell megfelelniük már most és a jövőben is, a továbbítandó információ típusok tekintetében, valamint az illetékes

⁴¹ HL L 350., 2008.12.30., 60. o.

nemzeti hatóságok számára szolgáltatandó információkra vonatkozó feltételekkel kapcsolatban. Ezek a különbségek hátráltathatják az illetékes nemzeti hatóságok közötti hatékony együttműködést a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása terén.

- (30) Mivel ezen irányelv célkitűzéseit a tagállamok nem képesek kielégítően elérni, és azok uniós szinten jobban megvalósíthatók, az Unió az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az e cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (31) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat és az Európai Unió Alapjogi Chartájának elveit, különösen a Charta 8., 7. és 21. cikkeiben garantált, a személyes adatok védelméhez fűződő jog, a magánszférához fűződő jog és az egyenlő bánásmód biztosítására vonatkozó jog teljes tiszteletben tartására törekszik, és az irányelvet e rendelkezéseknek megfelelően kell végrehajtani. Az irányelv összeegyeztethető az adatvédelmi alapelvekkel, és rendelkezései összhangban állnak a 2008/977/IB kerethatározattal. Ezenkívül – az arányosság elvének való megfelelés érdekében – az irányelv egyedi kérdésekben a 2008/977/IB kerethatározatnál szigorúbb adatvédelmi szabályokat tartalmaz.
- (32) Az irányelv hatálya a lehető legszűkebbre korlátozott, a PNR-adatok megőrzését 5 évet meg nem haladó időre teszi lehetővé, ezután az adatokat törölni kell. Az adatokat igen rövid idő elteltével névteleníteni kell, és tilos a különleges adatok gyűjtése és felhasználása. A hatékonyság és a magas szintű adatvédelem érdekében a tagállamok kötelesek gondoskodni arról, hogy független nemzeti felügyeleti hatóság feleljen a PNR-adatok feldolgozási módjának nyomon követéséért, és az arra vonatkozó tanácsadásért. A PNR-adatok feldolgozását minden esetben naplózni vagy dokumentálni kell az adatfeldolgozás jogszerűségének felülvizsgálata, az önellenőrzés, valamint az adatsértetlenség és adatfeldolgozás biztonságának ellenőrzése céljából. A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy az utasok világos és pontos tájékoztatást kapjanak a PNR-adatok gyűjtéséről, valamint a jogaikról.
- (33) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez mellékelt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló (21. sz.) jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban e tagállamok részt kívánnak venni ezen irányelv elfogadásában és alkalmazásában] VAGY [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez mellékelt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló (21. sz.) jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül e tagállamok nem vesznek részt ezen irányelv elfogadásában, az irányelv nem kötelezi őket és rájuk nem alkalmazandó].
- (34) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló (22. számú) jegyzőkönyv 1. és 2. cikkének megfelelően Dánia nem vesz részt ezen irányelv elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy és hatály

1. Ez az irányelv a légi fuvarozók által a tagállamok területéről induló vagy oda érkező nemzetközi légi járatok utasai utas-nyilvántartási adatainak továbbítását szabályozza, továbbá kiterjed az ilyen adatok feldolgozására, beleértve azok tagállamok általi összegyűjtését, felhasználását és megőrzését, valamint az adatok tagállamok közötti cseréjére.
2. Az ezen irányelvnek megfelelően gyűjtött PNR-adatok kizárólag az alábbi célok érdekében dolgozhatók fel:
 - (a) A terrorista bűncselekmények és a súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása a 4. cikk (2) bekezdése b) és c) pontjának megfelelően; valamint
 - (b) A terrorista bűncselekmények és a súlyos nemzetközi bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása a 4. cikk (2) bekezdése a) és d) pontjának megfelelően

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározások érvényesek:

- a) „légi fuvarozó”: utasok légi fuvarozását engedélyező, érvényes működési vagy azzal egyenértékű engedéllyel rendelkező légiközlekedési vállalkozás;
- b) „nemzetközi légi járat”: olyan menetrend szerinti vagy nem menetrend szerinti légi járat, amelyet légi fuvarozó üzemeltet, és amely egy harmadik országból egy tagállam területére közlekedik, vagy egy tagállam területéről harmadik ország mint végleges úti cél területére közlekedik, beleértve mindkét esetben az átszállással közlekedő, illetve a tranzitjáratokat is;
- c) „utas-nyilvántartási adatállomány” vagy „PNR-adatok”: olyan adatállomány, amely az egyes utasoknak az utazáshoz kötelezően megadandó adatait tartalmazza, és amely minden olyan információt magában foglal, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a jegykiállító és részt vevő légitársaságok (légi fuvarozók) elvégezhessek és ellenőrizhessék a foglalásokat minden egyes személyes vagy közvetve történt útvonalfoglalás esetében, függetlenül attól, hogy azokat helyfoglalási rendszerek,

indulás-ellenőrzési rendszerek (DCS) vagy az ugyanilyen feladatokat ellátó egyenértékű rendszerek tárolják;

- d) „utas”: a légi fuvarozó hozzájárulásával a nemzetközi légi járat fedélzetén szállított vagy szállítandó személy, a személyzet kivételével;
- e) „helyfoglalási rendszer”: a légi fuvarozó belső nyilvántartási rendszere, amelyben a helyfoglalások kezelése érdekében a PNR-adatokat gyűjti;
- f) „PUSH módszer”: olyan módszer, amellyel a légi fuvarozók a szükséges PNR-adatokat a kérelmező hatóság adatbázisába továbbítják;
- g) „terrorista bűncselekmény”: a terrorizmus elleni küzdelemről szóló 2002/475/IB tanácsi kerethatározat 1–4. cikkében említett, a nemzeti jog szerint is bűncselekménynek számító bűncselekmények;
- h) „súlyos bűncselekmény”: a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdésében említett, a nemzeti jog szerint is bűncselekménynek számító bűncselekmények, amennyiben a tagállam nemzeti joga alapján a büntetési tétel felső határa legalább háromévi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés, a tagállamok azonban kizárhatják azokat a kisebb jogsértéseket, amelyek esetében – szem előtt tartva büntető igazságszolgáltatási rendszerüket – a PNR-adatok ezen irányelv szerinti feldolgozása nem felelne meg az arányosság elvének.
- (i) „súlyos nemzetközi bűncselekmények”: a 2002/584/IB kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdésében említett bűncselekmények, amennyiben esetükben a nemzeti jog alapján kiszabható büntetési tétel felső határa legalább háromévi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés, valamint ha azokat:
 - i. Egynél több államban követték el;
 - ii. Egy államban követték el, azonban előkészítésük, megtervezésük, irányításuk és ellenőrzésük jelentős részére egy másik államban került sor;
 - iii. Egy államban, azonban olyan szervezett bűnözői csoport részvételével követték el, amely egynél több államban folytat bűnözői tevékenységet; vagy
 - iv. Egy államban követték el, azonban jelentős hatást gyakoroltak egy másik tagállamban.

II. FEJEZET

A TAGÁLLAMOK FELADATAI

3. cikk

Utasnyilvántartó hatóság

1. Valamennyi tagállam létrehoz vagy kijelöl egy olyan hatóságot, amely a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása terén illetékes, vagy egy ilyen hatóság egy részlegét mint az utasnyilvántartó hatóságot, amely a PNR-adatoknak a légi fuvarozóktól történő összegyűjtéséért, ezen adatok tárolásáért és elemzéséért felelős, továbbá feladata az elemzés eredményének az 5. cikkben említett illetékes hatóságok részére történő továbbítása. A hatóság személyi állománya az illetékes hatóságoktól rendelhető ki.
2. Két vagy több tagállam létrehozhat vagy kijelölhet egyetlen hatóságot abból a célból, hogy az az utasnyilvántartó hatóságukként járjon el. Az ilyen utasnyilvántartó hatóságot az egyik részt vevő tagállamban kell létrehozni, és az valamennyi részt vevő tagállam nemzeti utasnyilvántartó hatóságának minősül. A részt vevő tagállamok megegyeznek az utasnyilvántartó hatóság működésének részletes szabályairól, és tiszteletben tartják az ebben az irányelvben meghatározott követelményeket.
3. Az utasnyilvántartó hatóság létrehozatalától számított egy hónapon belül erről valamennyi tagállam értesíti a Bizottságot; a tagállam jogosult nyilatkozatát bármikor aktualizálni. A Bizottság e tájékoztatást – beleértve annak minden módosítását – közzéteszi az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

4. cikk

A PNR-adatok feldolgozása

1. A légi fuvarozók által a 6. cikkel összhangban továbbított, az egyes tagállamok területére érkező vagy onnan induló nemzetközi légi járatokra vonatkozó PNR-adatokat az adott tagállam utasnyilvántartó hatósága gyűjti össze. Amennyiben a légi fuvarozók által továbbított PNR-adatok a mellékletben felsoroltakon túli adatokat is tartalmaznak, akkor az utasnyilvántartó hatóság ezeket az adatokat az átvétel után haladéktalanul törli.
2. Az utasinformációval foglalkozó hatóság a PNR-adatokat csak a következő célok érdekében dolgozhatja fel:
 - (a) az utasok értékelése a tagállamba történő tervezett érkezésüket vagy onnan való elutazásukat megelőzően annak érdekében, hogy azonosítsa azon személyeket, akik érintettek lehetnek terrorista bűncselekményben vagy súlyos nemzetközi bűncselekményben, és akik tekintetében az 5. cikkben említett illetékes hatóságok általi további vizsgálatra van szükség. Az ilyen értékelés lefolytatása során az utasnyilvántartó hatóság a PNR adatokat előre meghatározott kritériumok szerint feldolgozhatja. A tagállamok biztosítják, hogy az ilyen automatizált feldolgozásból származó bármely pozitív találatot nem automatizált eszközökkel egyedileg felülvizsgálva megbizonyosodnak arról, hogy az 5. cikkben említett illetékes hatóságnak intézkednie kell-e;
 - (b) az utasok értékelése a tagállamba történő tervezett érkezésüket vagy onnan való elutazásukat megelőzően annak érdekében, hogy azonosítsa azon személyeket, akik érintettek lehetnek terrorista bűncselekményben vagy súlyos nemzetközi bűncselekményben, és akik tekintetében az 5. cikkben említett

illetékes hatóságok általi további vizsgálatra van szükség. Az ilyen értékelés lefolytatása során az utasnyilvántartó hatóság a PNR-adatokat az összevetheti a vonatkozó adatbázisokkal, beleértve a keresett vagy figyelmeztető jelzés hatálya alatt álló személyekre vagy tárgyakra vonatkozó nemzetközi vagy nemzeti adatbázisokat vagy az uniós adatbázisok nemzeti tükrözéseit, amennyiben az uniós jog alapján létrehozta ilyeneket, összhangban az ilyen adatállományokra vonatkozó uniós, nemzetközi és nemzeti szabályokkal. A tagállamok biztosítják, hogy az ilyen automatizált feldolgozásból származó bármely pozitív találatot nem automatizált eszközökkel egyedileg felülvizsgálva megbizonyosodnak arról, hogy az 5. cikkben említett illetékes hatóságnak intézkednie kell-e;

- (c) eseti alapon válaszol az illetékes hatóságok megfelelően indokolt kérésére, amely egyedi esetekben a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és megbüntetése céljából a PNR-adatok szolgáltatására és a PNR-adatok feldolgozására, valamint az ilyen feldolgozás eredményeinek az illetékes hatóságok részére történő szolgáltatására vonatkozik; és
 - (d) a PNR-adatok elemzése új kritériumok megalkotása vagy frissítése céljából az a terrorista bűncselekményben vagy súlyos nemzetközi bűncselekményben esetlegesen érintett személyek azonosítására irányuló a) pont szerinti értékelések elvégzéséhez.
3. Az utasoknak a (2) bekezdés a) pontjában említett, a tagállamban történő tervezett érkezésüket vagy onnan való indulásukat megelőző értékelését megkülönböztetéstől mentes módon, a tagállam utasnyilvántartó hatósága által megállapított értékelési kritériumok alapján kell elvégezni. A tagállamok biztosítják, hogy az utasnyilvántartó hatóság az értékelési kritériumokat az 5. cikkben említett illetékes hatóságokkal együttműködve határozza meg. Az értékelési kritériumok semmilyen körülmények között nem alapulhatnak a személy faji vagy etnikai származásán, vallási vagy világnézeti meggyőződésén, politikai véleményén, szakszervezeti tagságán, egészségi állapotán vagy szexuális életén.
4. A tagállam utasnyilvántartó hatósága a (2) bekezdés a) és b) pontjával összhangban azonosított személyek PNR-adatait vagy a PNR-adatok feldolgozásának eredményét további vizsgálat céljából ugyanazon tagállam illetékes hatóságai részére továbbítja. Az ilyen adattovábbításra csak eseti alapon kerülhet sor.

5. cikk

Illetékes hatóságok

1. Valamennyi tagállam elfogadja azon illetékes hatóságok listáját, amelyek jogosultak az információ további elemzése vagy a szükséges lépések megtétele céljából, a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében PNR-adatokat vagy a PNR-adatok feldolgozásának eredményeit kérni vagy megkapni az utasnyilvántartó hatóságtól.
2. Az illetékes hatóságok a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása terén illetékességgel rendelkező hatóságok.
3. Legkésőbb ezen irányelv hatályba lépését követő tizenkét hónapon belül valamennyi tagállam benyújtja illetékes hatóságait felsoroló listáját a Bizottságnak; a tagállam jogosult nyilatkozatát bármikor aktualizálni. A Bizottság ezt a tájékoztatást és annak minden módosítását közzéteszi az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.
4. Az utasoknak az utasnyilvántartó hatósághoz érkező PNR-adatait vagy a PNR-adatok feldolgozásának az eredményét, kizárólag a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és megbüntetése érdekében, a tagállamok illetékes hatóságai további feldolgozás alá vonhatják.
5. A (4) bekezdés nem érinti a nemzeti bűnüldözés és igazságszolgáltatás hatáskörét, amennyiben más bűncselekményeket vagy azokra utaló jeleket tárnak fel a fenti adatfeldolgozás eredményeként indult bűnüldözési cselekmények során.
6. Az illetékes hatóságok nem hozhatnak egy személyre nézve hátrányos joghatással járó vagy őt súlyosan érintő döntést pusztán a PNR-adatok automatikus feldolgozása eredményeként. Az ilyen döntés nem alapulhat a személy faji vagy etnikai származásán, vallási vagy világnézeti meggyőződésén, politikai véleményén, szakszervezeti tagságán, egészségi állapotán vagy szexuális életén.

6. cikk

A légi fuvarozók kötelezettségei

1. A tagállamok elfogadják az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy a légi fuvarozók továbbítsák („PUSH” módszerrel) a 2. cikk c) pontjában meghatározott és a mellékletben megjelölt PNR-adatokat – amennyiben ezeket az adatokat már összegyűjtötték – a nemzetközi légi járat indulási vagy érkezési helye szerinti tagállam utasnyilvántartó nemzeti hatóságának adatbázisába. Amennyiben a légi járat utashelyeit egy vagy több légi fuvarozó közösen értékesíti, a légi járatot üzemeltető légi fuvarozó köteles a járaton utazó összes utas PNR-adatait továbbítani. Ha egy légi járatnak egy vagy több közbeeső leszállóhelye van a tagállamok repülőterein, akkor a légi fuvarozók továbbítják a PNR-adatokat valamennyi érintett tagállam utasnyilvántartó hatóságainak.

2. A légi fuvarozók a PNR-adatokat elektronikus úton, a 13. és 14. cikk szerinti eljárással összhangban elfogadandó közös protokollok és támogatott adatformátumok használatával, technikai hiba esetén bármely más megfelelő módon, az adatvédelem megfelelő szintjét biztosítva továbbítják:
 - a) 24–48 órával a légi járat tervezett indulási időpontját megelőzően;valamint
 - b) közvetlenül a beszállás lezárását követően, vagyis amikor az utasok beszálltak a felszállásra készülő repülőgépre, és további utasok beszállása már nem lehetséges.
3. A tagállamok engedélyezhetik a légi fuvarozók számára, hogy a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott adattovábbítást a (2) bekezdés a) pontjában említett adatátvitel aktualizálására korlátozzák.
4. Eseti alapon, és amennyiben az utasnyilvántartó hatóság a nemzeti jogszabályokkal összhangban ezt kéri, a légi fuvarozók kötelesek a PNR-adatok továbbítására, ha az azokhoz a (2) bekezdés a) pontjában említett időpontnál korábban történő hozzáférés a terrorista bűncselekményekkel vagy súlyos bűncselekményekkel kapcsolatos egyedi és tényleges fenyegetésre adandó válaszhoz szükséges.

7. cikk

Információcsere a tagállamok között

1. A tagállamok biztosítják, hogy az utasnyilvántartó hatóság által a 4. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontjával összhangban azonosított személyek tekintetében a PNR-adatok feldolgozásának az eredményét az utasnyilvántartó hatóság továbbítsa más tagállamok utasnyilvántartó hatóságai részére, ha az utasnyilvántartó hatóság ezt a terrorista bűncselekmények vagy súlyos bűncselekmények megelőzésének, nyomozásának, felderítésének és üldözésének biztosítása érdekében szükségesnek ítéli. Az adatokat fogadó tagállam utasnyilvántartó hatósága az ilyen PNR-adatokat vagy a PNR-adatok feldolgozásának eredményét a saját illetékes hatóságaihoz továbbítja.
2. A tagállam utasnyilvántartó hatósága jogosult szükség esetén a másik tagállam utasnyilvántartó hatóságától a 9. cikk (1) bekezdésével összhangban az utóbbi adatbázisában tárolt PNR-adatok – és szükség esetén a PNR-adatok feldolgozásának eredménye – szolgáltatását kérni. A fenti adatkérés az adatelemek bármelyikére vagy ezek kombinációjára vonatkozhat, ahogyan azt az adatokat kérő utasnyilvántartó hatóság az adott egyedi esetben a terrorista bűncselekmények vagy súlyos bűncselekmények megelőzésének, felderítésének, kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának biztosítása érdekében szükségesnek ítéli. Az utasnyilvántartó hatóság a kért adatokat a lehető leghamarabb átadja, továbbá elküldi a PNR-adatok feldolgozásának az eredményét is, ha az a 4. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontjával összhangban már elkészült.
3. A tagállam utasnyilvántartó hatósága jogosult szükség esetén a másik tagállam utasnyilvántartó hatóságától a 9. cikk (2) bekezdésével összhangban az utóbbi

adatbázisában tárolt PNR-adatok – és szükség esetén a PNR-adatok feldolgozásának eredménye – szolgáltatását kérni. Az utasnyilvántartó hatóság csak kivételes körülmények között – egyedi fenyegetés illetve terrorista bűncselekményekkel és súlyos bűncselekményekkel kapcsolatos egyedi nyomozás vagy bűnüldözés kapcsán – kérhet egy másik tagállam utasnyilvántartó hatóságától hozzáférést egyedi PNR-adatokhoz azok teljes formájában, rejtett adatok nélkül.

4. Csak azokban az esetekben kérhetik a tagállam illetékes hatóságai közvetlenül bármely más tagállam utasnyilvántartó hatóságától az annak adatbázisában tárolt PNR-adatok szolgáltatását a 9. cikk (1) és (2) bekezdésével összhangban, amennyiben ez a közbiztonságot fenyegető közvetlen és súlyos veszély megelőzése érdekében szükséges. Az ilyen kérésnek egy adott nyomozásra vagy terrorista bűncselekmény, illetve súlyos bűncselekmény büntetőeljárás alá vonására kell vonatkoznia, és a kérést indokolással kell ellátni. Az utasnyilvántartó hatóságnak az ilyen megkeresések megválaszolására elsőbbséget kell biztosítania. Minden más esetben az illetékes hatóságok a kéréseiket a saját tagállamuk utasnyilvántartó hatóságán keresztül továbbítják.
5. Kivételesen, amennyiben egy terrorcselekménnyel vagy súlyos bűncselekménnyel kapcsolatos egyedi és tényleges fenyegetésre adandó válaszként szükséges az adatokhoz való korai hozzáférés, adott tagállam utasnyilvántartó hatósága bármikor jogosult egy másik tagállam utasnyilvántartó hatóságától az utóbbi területére érkező vagy onnan felszálló légi járatokra vonatkozó PNR-adatokat kérni.
6. Az e cikk alapján történő információcsere történhet a nemzetközi bűnüldözési együttműködés bármely fennálló csatornájának használatával. A megkeresés és az információcsere során a használt csatornára irányadó nyelvet kell használni. Amikor a tagállamok megteszik a 3. cikk (3) bekezdése szerinti tájékoztatást, akkor a sürgős esetben küldhető megkeresés ügyében illetékes kapcsolattartóadatairól is tájékoztatják a Bizottságot. A Bizottság értesíti a tagállamokat a beérkezett tájékoztatásokról.

8. cikk

Adattovábbítás harmadik országok részére

Egy tagállam csak eseti alapon továbbíthat harmadik országba PNR-adatokat és a PNR-adatok feldolgozásának eredményeit, amennyiben:

- a) teljesülnek a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat 13. cikkében foglalt feltételek,
- b) az adatátvitel ezen irányelvnek az 1. cikk (2) bekezdésében meghatározott céljaira való tekintettel szükséges, és
- c) a harmadik ország vállalja, hogy kizárólag akkor adja át az adatokat másik harmadik ország részére, ha erre a tagállam kifejezett felhatalmazást ad, és az átadás az ezen irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében megállapított célok biztosítása érdekében szükséges.

Az adatmegőrzés időtartama

1. A tagállamok biztosítják, hogy a légi fuvarozók által az utasnyilvántartó hatóság részére szolgáltatott PNR-adatokat 30 napig megőrizze az utasnyilvántartó hatóság adatbázisában azt követően, hogy az utasnyilvántartó hatóságához beküldték azokat abban az első tagállamban, amelynek területén a nemzetközi légi járat leszállt vagy felszállt.
2. A PNR-adatoknak az (1) bekezdésben említett utasnyilvántartó hatóságához történő elküldését követő 30 nap lejártával az utasnyilvántartó hatóság egy további öt éves időtartamban megőrzi az adatokat. Ezen időszak alatt el kell rejteni minden olyan adatelemet, amely alkalmas annak az utasnak az azonosítására, akire a PNR-adatok vonatkoznak. Az ilyen névtelenített PNR-adatok csak az utasnyilvántartó hatóság azon korlátozott személyi állománya részére hozzáférhetők, akik egyedi felhatalmazással rendelkeznek a PNR-adatok elemzésére és a 4. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerinti értékelési kritériumok kialakítására. A teljes PNR-adatokhoz történő hozzáférést csak az utasnyilvántartó hatóság vezetője rendelheti el a 4. cikk (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott célból, ha indokoltan feltételezhető, hogy erre szükség van egy nyomozás lefolytatása érdekében, illetve egy egyedi és tényleges fenyegetésre vagy kockázatra adandó válaszként, továbbá egy adott nyomozás vagy bűnüldözés során.

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a következő adatelemek tekintendők a PNR-adatok által érintett személy azonosítására alkalmasnak, ezért kiszűrendők és elrejtendők:

- Név(nevek), beleértve a PNR-adatok szerinti egyéb utasok neveit és az együtt utazó utazók számát a PNR-adatok szerint;
 - cím és elérhetőség;
 - általános megjegyzések, amennyiben olyan információt tartalmaznak, amely alkalmas lehet az utas azonosítására, akire a PNR-adatok vonatkoznak; és
 - minden összegyűjtött előzetes utasinformáció.
3. A tagállamok biztosítják, hogy a PNR-adatokat a (2) bekezdésben meghatározott időszak lejártával töröljék. Ez a kötelezettség nem érinti azokat az eseteket, amikor az egyedi PNR-adatokat továbbították az illetékes hatóság számára, és azokat egy adott bünyügyi nyomozás vagy büntetőeljárás alá vonás összefüggésében használják, amely esetben az ilyen adatoknak az illetékes hatóság általi megőrzését a tagállam nemzeti joga szabályozza.
 4. A 4. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontjában említett találat eredményét az utasnyilvántartó hatóság mindaddig megőrzi, amíg az az illetékes hatóságoknak a pozitív találatról történő tájékoztatása érdekében szükséges. Amennyiben valamely automatizált találatkereső művelet eredménye a további nem automatikus felülvizsgálat következtében negatívnak bizonyul, az eredményt legfeljebb öt évig továbbra is tárolni kell a későbbi „téves” pozitív találatok elkerülése érdekében, kivéve ha az alapul szolgáló adatokat az öt év lejártakor még nem törölték a (3)

bekezdéssel összhangban; ebben az esetben a naplót mindaddig meg kell őrizni, amíg az alapul szolgáló adatokat nem törlik.

10. cikk

A légi fuvarozókkal szemben kiszabható szankciók

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy nemzeti jogukkal összhangban visszatartó erejű, hatékony és arányos szankciókat – többet között pénzbírságot – írjanak elő azon légi fuvarozókkal szemben, akik nem továbbítják az ezen irányelv szerint előírt adatokat – amennyiben már összegyűjtötték azokat –, illetve ezen kötelezettségük teljesítésének nem az előírt formátumban tesznek eleget, vagy más módon megszegik az ezen irányelv szerint elfogadott nemzeti rendelkezéseket.

11. cikk

A személyes adatok védelme

1. Valamennyi tagállam gondoskodik arról, hogy a személyes adatok ezen irányelv szerinti valamennyi feldolgozása tekintetében minden utas ugyanolyan hozzáférési, kiigazítási, törlési és tiltási joggal, továbbá kártérítéshez és bírósági jogorvoslathoz való joggal rendelkezzen, mint amelyeket a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat 17., 18., 19. és 20. cikkeinek végrehajtására szolgáló nemzeti jogszabály alapján fogadtak el. Így a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat 17., 18., 19. és 20. cikkeit alkalmazni kell.
2. Valamennyi tagállam gondoskodik arról, hogy 2008/977/IB tanácsi kerethatározat 21. és 22. cikkeinek végrehajtására szolgáló nemzeti jogszabálynak az adatfeldolgozás bizalmas jellegével kapcsolatos rendelkezéseit alkalmazzák az ezen irányelv szerinti minden adatfeldolgozásra.
3. Tilos a PNR-adatok minden olyan feldolgozása, amely a személy faji vagy etnikai származására, vallási vagy világnézeti meggyőződésére, politikai véleményére, szakszervezeti tagságára, egészségi állapotára vagy szexuális életére vonatkozik. Amennyiben az utasnyilvántartó hatóság ilyen információt felfedő PNR-adatokat kap, azokat haladéktalanul törli.
4. Az utasnyilvántartó hatóság és az illetékes hatóságok naplózzák vagy dokumentálják a légi fuvarozók által végzett minden PNR-adatfeldolgozást, az utasnyilvántartó hatóság által végzett minden PNR-adattovábbítást és az illetékes hatóságok továbbá a más tagállamok vagy harmadik országok utasnyilvántartó hatósága általi adatkérést – még akkor is, ha azt visszautasítják – annak érdekében, hogy – különösen a nemzeti adatvédelmi felügyeleti hatóságok előtt – igazolják az adatfeldolgozás jogszerűségét, ellenőrizzék önmagukat és biztosítsák az adatok épségét, valamint az adatfeldolgozás biztonságát. Ezeket az adatnaplókat öt évig kell megőrizni, kivéve ha az öt év lejártakor az alapul szolgáló adatokat még nem törölték a 9. cikk (3) bekezdésével összhangban, amely esetben a naplókat az alapul szolgáló adatok törléséig kell megőrizni.

5. A tagállamok biztosítják, hogy a légi fuvarozók, azok megbízottai vagy az egyéb légi személyfuvarozási jegyértékesítők a nemzetközi légi járatok utasait a légi járatra történő helyfoglaláskor és a jegy megvásárlásakor egyértelműen és pontosan tájékoztassák arról, hogy a PNR-adatokat az utasnyilvántartó hatósághoz továbbítják feldolgozás céljából, továbbá az adatmegőrzés időtartamáról, valamint arról, hogy az adatok lehetséges felhasználásának célja a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és megbüntetése, illetve arról, hogy lehetséges az ilyen adatok cseréje és megosztása, továbbá az adatvédelmi jogairól, különösen arról, hogy panasszal fordulhatnak a választásuk szerinti nemzeti adatvédelmi felügyelő hatósághoz. Ugyanezeket az információkat a tagállamok nyilvánosságra is hozzák.
6. Az utasnyilvántartó hatóságnak és az illetékes hatóságoknak tilos bármely PNR-adatot a tagállamok vagy harmadik országok magánfelei részére továbbítani.
7. A 10. cikk sérelme nélkül, a tagállamok kötelesek az ezen irányelv rendelkezéseinek teljes körű végrehajtását szolgáló megfelelő intézkedéseket elfogadni, és különösen kötelesek hatékony, arányos és visszatartó hatású szankciókat meghatározni az ezen irányelv szerint elfogadott rendelkezések megsértésének esetére.

12. cikk

Nemzeti felügyeleti hatóság

Valamennyi tagállam köteles arról gondoskodni, hogy a 2008/977/IB kerethatározat 25. cikkének végrehajtásával létrehozott nemzeti felügyeleti hatóság is rendelkezzen feladattal az ezen irányelv szerint a tagállamok által elfogadott rendelkezéseknek a területén történő alkalmazásával kapcsolatos tanácsadás és figyelemmel kísérés terén. A 2008/977/IB kerethatározat 25. cikkének további rendelkezéseit alkalmazni kell.

IV. FEJEZET

VÉGREHAJTÁSI INTÉZKEDÉSEK

13. cikk

Közös protokollok és a támogatott adatformátumok

1. A közös protokollok és a támogatott adatformátumok 14. cikk szerinti elfogadásától számított egy éves időszakban a légi fuvarozók által az utasnyilvántartó hatóság részére küldött minden olyan PNR-adattovábbítást, amely ezen irányelv céljait szolgálja, elektronikus úton kell teljesíteni, technikai hiba esetén pedig bármilyen más megfelelő eszköz útján.
2. Miután a közös protokollok és a támogatott adatformátumok elfogadásától számított egy éves időtartam letelt, a légi fuvarozók által az utasnyilvántartó hatóság részére küldött minden olyan PNR-adattovábbítást, amely ezen irányelv céljait szolgálja, elektronikus úton kell teljesíteni, olyan elfogadott közös protokollok formájában

megvalósuló biztonságos módszerek használatával, amelyek az adatbiztonság garantálása érdekében minden adattovábbítás esetén azonosak az adattovábbítás során, a használt támogatott adatformátumoknak pedig biztosítaniuk kell azt, hogy az adatokat valamennyi érintett fél képes legyen olvasni. A légi fuvarozók kiválasztják és az utasnyilvántartó hatóság felé megjelölik azt a közös protokollt és adatformátumot, amelyet az adatátvitelük során használni kívánnak.

3. A Bizottság összeállítja és szükség esetén kiigazítja az elfogadott közös protokollok és a támogatott adatformátumok felsorolását, a 14. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban.
4. Amíg a (2) és (3) bekezdésben említett, elfogadott közös protokollok és támogatott adatformátumok nem állnak rendelkezésre, akkor továbbra is az (1) bekezdést kell alkalmazni.
5. Valamennyi tagállam biztosítja a szükséges technikai intézkedések elfogadását annak érdekében, hogy a közös protokollok és adatformátumok elfogadását követő egy éven belül képes legyen ezek használatára.

14. cikk

A bizottság eljárása

1. A Bizottságot egy, a tagállamok képviselőiből álló bizottság segíti, melynek elnöke a Bizottság képviselője (a továbbiakban: bizottság). Ez a bizottság a 2011. február 16-i [.../2011/EU] rendelet értelmében vett bizottság.
2. Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén a 2011. február 16-i [.../2011/EU] rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.

V. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

15. cikk

Átültetés a nemzeti jogba

1. A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb a hatályba lépését követő két éven belül megfeleljenek. E rendelkezések szövegét, valamint az e rendelkezések és az irányelv közötti megfelelést bemutató táblázatot haladéktalanul megküldik a Bizottságnak.

A tagállamok által elfogadott rendelkezéseknek hivatkozniuk kell erre az irányelvre, vagy hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozással együtt kell megjelenniük. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

2. A tagállamok megküldik a Bizottságnak nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az irányelv tárgykörében fogadnak el.

16. cikk

Átmeneti rendelkezések

A 15. cikk (1) bekezdésében megjelölt időpontban, azaz ennek az irányelvnek a hatályba lépését követő két éven belül a tagállamok biztosítják, hogy a 6. cikk (1) bekezdésében említett összes légi járat legalább 30%-ára vonatkozó PNR-adatokat összegyűjtik. A 15. cikkben megjelölt határidőt követő két éven belül a tagállamok biztosítják, hogy a 6. cikk (1) bekezdésében említett összes légi járat legalább 60%-ára vonatkozó PNR-adatokat összegyűjtik. A tagállamok biztosítják, hogy a 15. cikkben megjelölt határidőt követő négy éven belül a 6. cikk (1) bekezdésében említett összes légi járatra vonatkozó PNR-adatokat összegyűjtik.

17. cikk

Felülvizsgálat

A tagállamok által szolgáltatott tájékoztatás alapján a Bizottság:

- a) felülvizsgálja annak megvalósíthatóságát és szükségességét, hogy a belső légi járatokat ennek az irányelvnek a hatálya alá vonják, azon tagállamok tapasztalatainak tükrében, amelyek a PNR-adatokat a belső légi járatok tekintetében gyűjtik. A Bizottság jelentést nyújt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz a 15. cikk (1) bekezdésében említett határidőt követő két éven belül;
- b) felülvizsgálja ennek az irányelvnek a működését és jelentést nyújt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz a 15. cikk (1) bekezdésében említett határidőt követő négy éven belül. Ez a jelentés kiterjed az irányelv valamennyi elemére, különös figyelemmel az adatvédelmi elvárásoknak való megfelelésre, az adatmegőrzési időszak hosszára és az értékelések minőségére. Tartalmazza továbbá a 18. cikknek megfelelően összegyűjtött statisztikai adatokat.

18. cikk

Statisztikai adatok

1. A tagállamok az utasnyilvántartó hatóságok által szolgáltatott PNR-adatokról statisztikai információkat állítanak össze. E statisztikának tartalmaznia kell legalább a 4. cikk (2) bekezdése szerinti terrorista bűncselekményben vagy súlyos bűncselekményben esetleg érintett, azonosított személyek számát és az ezt követő olyan bűnüldözési cselekmények számát, amelyben PNR-adatokat használtak fel, légi fuvarozók és célállomások szerinti bontásban.
2. Ezek a statisztikák személyes adatokat nem tartalmazhatnak. A statisztikákat évente kell eljuttatni a Bizottsághoz.

19. cikk

Kapcsolódás más eszközökhöz

1. A tagállamok ennek az irányelvnek az elfogadását követően továbbra is alkalmazhatják a közöttük hatályban lévő, az illetékes hatóságok közötti információcserére vonatkozó kétoldalú vagy többoldalú megállapodásokat vagy megegyezéseket, amennyiben ezek összeegyeztethetők ezzel az irányelvvel.
2. Ez az irányelv nem érinti az Európai Unió által vállalt azon kötelezettségeket és vállalásokat, amelyeket harmadik országokkal kötött kétoldalú és/vagy többoldalú megállapodások tartalmaznak.

20. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei, a szerződésekkel összhangban.

Kelt Brüsszelben, [...] -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*

MELLÉKLET

A légi fuvarozók által összegyűjtött utas-nyilvántartási adatállomány

- (1) Nyilvántartási helymeghatározó kód (PNR record locator)
- (2) Helyfoglalás/jegykiállítás dátuma
- (3) Tervezett indulási időpont(ok)
- (4) Név (nevek)
- (5) Cím és kapcsolattartási adatok (telefonszám, e-mail cím)
- (6) Fizetésekhez kapcsolódó adatok, beleértve a számlázási címet
- (7) A teljes utazás útvonalával kapcsolatos PNR-információk
- (8) Törzsutas-adatok
- (9) Utazási iroda / utazásközvetítő
- (10) Az „utas utazási státusza”, ideértve a visszaigazolásokat, az utasfelvételi státuszt, a jegykezelésre nem jelentkezett/jelentkezett utasra vonatkozó adatot
- (11) Megosztott/szétesztott PNR-információ (Split/Divided PNR information)
- (12) Általános megjegyzések (beleértve a felügyelet nélkül utazó, 18 év alatti kiskorúakra vonatkozó minden rendelkezésre álló információt, így a kiskorú neve és neme, kora, az általa beszélt nyelv(ek), az indulási oldalon megjelent gondnok neve és elérhetősége, valamint a kiskorúhoz fűződő rokoni kapcsolata, az érkezési oldalon a kiskorút váró gondnok neve és elérhetősége, valamint a kiskorúhoz fűződő rokoni kapcsolata, az indulási és az érkezési oldalon megbízott személy)
- (13) Jegykiállítással kapcsolatos adatok, úgymint jegy sorszáma, jegykiállítás és egy útra szóló jegyek dátuma, automatikus árlekérdezés (ATFQ)
- (14) Hely száma és egyéb helyinformációk
- (15) Megosztott járáttal kapcsolatos (code share) adatok
- (16) Poggyászra vonatkozó adatok
- (17) Utasok száma és egyéb megjelölése a PNR-ben
- (18) Összegyűjtött API (Advanced Passenger Information) információk
- (19) Az 1–18. pontban megjelölt PNR-adatok módosításai